

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

*Беларусь,
твой народ
дачакаецца
Залацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.*

№2 (238) СТУДЗЕНЬ 2018 ГОД

УЛАДА

АЎТО ДЛЯ РАЙВЫКАНАМА

Шумілінскі райвыканкам абкатвае новенькі айчынны кросовер Geely Atlas

«Прычапіцца няма да чаго: камфортны, ўстойлівы, трымае дарогу».

Беларускі аўтамабіль Geely Atlas абкатваюць ў Шумілінскім раёне: першы айчынны кросовер купіў райвыканкам. Аб яго набыцці мясцовыя ўлады распавялі ў праграме «Панарама» на тэлеканале «Беларусь 1», паведамляе БЕЛТА.

Аўтамабіль будуць выкарыстоўваць у якасці дзяжурнага, а старую машыну бязвыплатна перадалі аднаму з сельгаспрадпрыемстваў раёна. У райвыканкаме ўхвалілі не толькі сучасны дызайн новага аўтамабіля, але і яго камфорт, зручную функцыю бесключавога доступу.

Мы яго прыгналі сваім ходам з Мінска і ўжо падчас руху апрабавалі усе функцыі машыны. Прычапіцца няма да чаго: камфортны, ўстойлівы, трымае дарогу, – адзначыў кіраўнік справамі райвыканкама Сяргей Белагалоў.

У мінулым годзе 184 новых красовераў Geely Atlas знайшлі сваіх гаспадароў, на 2018-ы планы па продажах беларускіх дылераў – больш за 2,5 тысячы, а ўжо да канца года ў СЗАТ «БелДжы» абяцаюць даць пакупнікам яшчэ адзін кросовер – больш бюджэтны.

vkurier.by

ФІНАНСАВЫ КРЫЗІС

ЗАРОБКІ ЗНОЎ УПАЛІ

«Папіццот» атрымліваюць толькі ў двух раёнах Беларусі. У Шумілінскім раёне ў лістападзе заробак упаў -1,8 рубля да кастрычніка. Але з ганебнай дзясяткі раён па-ранейшаму не сыходзіць. 542 рубля і шостае месца «знізу».

Падзенне сярэдняга заробку па краіне ў лістападзе тут жа паказала і пагаршэнне жыцця ў большасці раёнаў Беларусі. У выніку знакавы рубеж у «папіццот» і зусім выглядае казкай для большасці рэгіёнаў краіны.

Гэтым ужо нікога не здзівіш: самы нізкі ўзровень па сярэдніх заробках дэманструе Шаркаўшчынскі раён. Заробкі тут працягваюць падаць і выдаляюцца нават ад планкі ў 500 рублёў, не кажучы ўжо пра 500 даляраў.

Топ-10 раёнаў з самай нізкай сярэдняй зарплатай у лістападзе

Раён	Сярэдні заробак у лістападзе (у рублях)	Як змянілася ў параўнанні з кастрычнікам (у рублях)
Шаркаўшчынскі	477	-7
Ушацкі	504,5	-9
Мёрскі	510,4	-17,8
Лёзненскі	525	-19,4
Мсціслаўскі	536	-18,1
Шумілінскі	**542**	**-1,8**
Браслаўскі	544,1	-1,3
Бешанковіцкі	544,2	-4,8
Сенненскі	551,8	+1
Свіслацкі	556,3	-16,3

У спісе самых бедных раёнаў адзін пачатковец – Свіслацкі раён, які прыйшоў на змену Лоеўскага. Па-ранейшаму 8 раёнаў з дзясяткі знаходзяцца ў Віцебскай вобласці.

Ян Вайтовіч

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

КАМІСІЯ НЕ ЗАДАВОЛІЛА СКАРГУ НЕЗАЛЕЖНАГА КАНДЫДАТА

Шумілінская раённая камісія па выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў не задаволіла скаргу Аляксандра Шчамлёва, актывіста Руху "За Свабоду", сябра Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада), на рашэнне Дабейскай сельскай камісіі, якая адмовіла яму ў праве быць кандыдатам у дэпутаты Дабейскага сельсавета.

На пачатку гэтага тыдня адбылося пасяджэнне Шумілінскай раённай выбарчай камісіі па разглядзе скаргі Аляксандра Шчамлёва на адмову ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты Дабейскага сельсавета па акрузе №7 у Амбросавічах, дзе ён жыве. Дэмакратычны актывіст вылучаўся кандыдатам у дэпутаты Дабейскага сельсавета шляхам збору подпісаў. Гэта было засведчана подпісамі 22 выбаршчыкаў з 68 наяўных па акрузе №7 у Амбросавічах, якія рэалізавалі сваё канстытуцынае выбарчае права прымаць удзел у выбарах.

Але Дабейская камісія палічыла, што ў дакументах, прадстаўленых у камісію адсутнічаюць звесткі аб месцы працы, пасадзе (занятку), а таксама дакументы, якія гэта падцвярджаюць. Кіраўніцтва камісіі ніякім чынам не канкрэтызавала гэты недахоп у дакументах Аляксандра Шчамлёва. Як кажуць, здагадайцеся самі або круціце барабан, каб даведацца. А пры наведванні сельскай камісіі прэтэндэнт ніяк не мог атрымаць копіі дадатковых дакументаў па праверцы яго матэрыялаў на рэгістрацыю. Гэта ўсё і стала падставай для падачы скаргі ў Шумілінскую камісію.

Скажу адразу, што наша вертыкаль стаіць цвёрда ў пытанні недапушчэння іншадумцаў не толькі да "ўлады", але і да кандыдатства ў выбарчай кампаніі, асабліва не думаючы пра стандарты дэмакратычных выбараў.

Рашэнне ў адмове на задавальненне скаргі раённай камісіі вельмі падобна на рашэнне сельскай камісіі, толькі крыху шырэй за кошт тлумачэнні сітуацыі са статусам "пенсіянер". Адчуваецца, што слухалі адзін тэлефон.

Справа ў тым, што сельская камісія адзначала, што ў падпісных лістах адсутнічаюць звесткі пра месца працы і г.д., а ў сапраўднасці рукой сакратара камісіі Таццяны Іванoвай было напісана "пенсионер". Толькі ў выбарчым заканадаўстве нічога не гаворыцца, што трэба прадстаўляць дакументы, якія падцвярджаюць статус пенсіянера. Таму і парушэння абзаца 5 часткі 3 арт. 66 ВК РБ не можа быць. Тым больш, што больш 15 гадоў Аляксандру Шчамлёву ніякую працу – ні дворнікеа, ні вартаўніка ў ваколіцах Амбросавіч знайсці не атрымлівалася, бо не так думае.

Таму ўжо раённая камісія паспрабавала патлумачыць гэтую калізію наступным чынам. Камісія напісала ў рашэнні, што ў нарматыўных прававых актах Беларусі адсутнічае тэрмін "пенсіянер", але з сэнса заканадаўства краіны вынікае, што пенсіянер гэта той чалавек, якому назначана пенсія. І Шчамлёў мог бы ўказаць , што ён пенсіянер, калі адпаведная камісія назначыла яму пенсію. Але 11 студзеня ў назначэнні любой пенсіі яму было адмоўлена. Гэта значыць ён, дасягнуўшы ўзроста ў 60 гадоў і 8 месяцаў – не мае ніякай пенсіі і ён не пенсіянер. І наогул, пенсіянер "гэта не места працы, займаемай пасады, а таксама не занятак".

Дык у чым жа пытанне? Калі статус пенсіянер не мае дачынення ні да месца працы, ні пасады, ні занятку? Няўжо гэта істотнае парушэнне выбарчага заканадаўства, за якое варта адмаўляць "апазіцыянеру" ў рэгістрацыі кандыдатам у маленькі сельсавет? І гэта пры тым, што на акрузе Шчамлёва амаль кожны трэцці выбаршчык за яго вылучэнне кандыдатам у дэпутаты паставіў і дату, і сваю подпіс?

Тут прыгадваецца афарызм з часоў таталітарнага кіравання:" Праціўнікам –літару закона, а нам – УСЁ!" Толькі да чаго ў рэшце рэшт гэта правяло таталітарныя рэжымы? І якая будучыня чакае абаронцаў існуючага рэжыму?

Можа спадар Шчамлёў яшчэ штосьці парушыў? Але пра гэта нічога няма ў рашэнні Шумілінскай камісіі, якой кіруе Любоў Казаравец.

Падаваць скаргу ў суд, які прызначаецца кіраўніком краіны і залежыць ад тэлефоннага права, як было за савецкім часам Аляксандр Шчамлёў не стаў. Няхай і ў гэты раз будуць прызначаны патрэбныя дэпутаты, калі выбары не свабодныя, не адкрытыя, не тайныя. Калі яны дэ-факта з'яўляюцца ў Дабейскі сельсавет і не толькі – выбарамі без выбару.

Л. Антонаў

САМАЎПРАЎСТВА

КІРАВАЎ ТРЫ ГАДЫ БЕЗ ПРАЎ І ПЬЯНЫ

Жыхар Віцебска 3 гады ездзіў па падробленых вадзіцельскіх дакументах і кіраваў аўтамабілем у стане алкагольнага ап'янення.

– Пачынаючы з 2007 года мужчыну неаднаразова затрымлівалі ў стане алкагольнагаап'яненнябезпасведчання кіроўцы. За гэта яго прыцягвалі да адміністрацыйнай адказнасці, але ў 2014-м, калі аўтааматар другі раз за год трапіўся за рулём у нецвярозым стане без правоў кіроўцы, прад'явіўшы супрацоўніку ДАІ падробленыя дакументы, была распачата ўжо крымінальная справа.

Аднак мужчына схаваўся ад следства, з'ехаўшы ў Расею. Яго аб'явілі ў міжнародны вышук.

Восенню 2017 года аўтааматар вярнуўся ў Беларусь і вырашыў з'ездзіць у Полацкі раён. Супрацоўнікі ДАІ спынілі яго падчас выбарчай праверкі аўто.

– Мужчына зноў прад'явіў чужое вадзіцельскае пасведчанне. Растлумачыў, што, як і ў 2014 годзе, знайшоў яго на вуліцы. Вырашыў выкарыстаць гэты дакумент у надзеі, што супрацоўнікі ДАІ не заўважаць падмены, – працягвае Наталля Гаўрылюк.

Высветлілася, што пасля вяртання з Расіі мужчына паспеў скрасці мапед. Таму судзілі яго за чатыры злачынствы: кіраванне транспартным сродкам у стане алкагольнага ап'янення паўторна на працягу года пасля накладання адміністрацыйнага спагнання за такое ж парушэнне; выкарыстанне падробленага дакумента; выкарыстанне падробленага дакумента паўторна; таемнае крадзеж маёмасці.

Прысуд суда – 3 месяцы арышту, штраф у суме 3450 рублёў, пазбаўленне правоў кіроўцы на 5 гадоў.

TYT. BY

КУЛЬТУРА

АДНАВІЛІ ТАНЕЦ

У аграгарадку Мікіціха ўдзельнікі клуба «Ветэран» аднавілі «Лаўжанскую кадрылю», якую ў перспектыве хочуць прадставіць на атрыманне статусу нематэрыяльнай гісторыка-культурнай каштоўнасці.

Пачалося ўсё ў 2008 годзе, калі ў Мікіцісе ўзяліся за будаўніцтва будынка для ўстановы культуры мадэльнага тыпу: Лаўжанскага сельскага Цэнтра культуры і вольнага часу. У 2009-м, пасля яго адкрыцця, сталі ствараць калектывы, сярод якіх быў і клуб «Ветэран». А паколькі сельскі цэнтр культуры прыступіў да рэалізацыі праекту «Мікіціхінская глыбінка», то як раз на пенсіянераў было ўскладзена выкананне аднаго з пунктаў – адраджэньне «Лаўжанскай кадрылі».

Сталі шукаць людзей, якія маглі яе памятаць. І такія знайшліся: Тамара Кузьміна, Аляксандр Грыгор'еў, Антаніна Яцук. У дзяцінстве яны бачылі, як танчаць бацькі, ды і самі імкнуліся паўтараць рухі. Аказалася, гэта не згладзілася з памяці.

– Мы абмяркоўвалі дэталі, спрачаліся, пакуль не прыходзілі да адзінага меркавання. Затым сталі вучыць іншых. Паказвалі рухі, малявалі на сцэне мелам пазнакі, дзе станавіцца, куды хто павінен пайсці, – успамінае Тамара Аляксандраўна.

У выніку харэаграфію ўдалося паўтарыць, праўда, невялікія змены ў яе ўнеслі. Напрыклад, пары цяпер створаныя пастаянныя.

– А раней у кожнага мужчыны былі дзве партнёркі, – распавядае Аляксандр Грыгор'еў. – Першае калена ён з адной танцаваў, потым запрашаў наступную, а на трэцяе калена вяртаўся да папярэдняй. Гэтае правіла было абумоўлена тым, што пасля вайны мужчын засталося мала, а ўсім жанчынам хацелася танцаваць.

Яшчэ адно змяненне закранула колькасці каленяў у «Лаўжанскай кадрылі»: іх скарацілі з магчымых дзевяці да сямі.

– Інакш атрымліваецца занадта доўгі танец, гледачы стамляюцца, – тлумачаць удзельнікі клуба «Ветэран».

Нават цяпер яго працягласць каля дзесяці хвілін. А наогул яна залежыць ад колькасці пар. У клубе іх шэсць. На сельскіх жа вячорках ў ранейшыя часы бывала значна больш, адзначае Аляксандр Віктаравіч:

– Калі людзей прыходзіла шмат, маглі станцаваць кожнае калена «Ловжанской кадрылі» па разу – і танцы заканчваліся, пара было разыходзіцца па дамах.

Можа, у цяперашніх значна стала дарослай выканаўцаў сыходзіць на кадрылю і менш часу, але запал застаўся усё той жа. Гэтыя сучасныя пенсіянеры – па духу і ладу жыцця зусім не старыя. Больш за тое, нават пажылымі людзьмі іх назваць язык не паварочваецца. Бо ўзросту проста не угнацца за тымі, хто не сядзіць на месцы і, нягледзячы на гады, актыўна асвойвае нешта новае.

Трэба сказаць, што хоць адраджэннем фальклорнай спадчыны займаецца клуб «Ветэран», у ліку тых, хто выходзіць на сцэну, ёсць не толькі пенсіянеры. Мікіціхінскія старажылы імкнуцца прыцягваць таксама землякоў маладзейшы, каб з пакалення ў пакаленне перадавалася тое, што ўдалося захаваць. Таму палова танцораў – людзі ва ўзросце ад 30 да 50 гадоў.

І развучваюць яны не толькі «Лаўжанскую кадрылю», але і астатнія народныя танцы, якія былі характэрныя для Шумілінщчыны. Іх у рэпертуары ўжо больш за дзесяць: падэспань, кракавяк, «Карабейнікі», «Месяц», «Кірмаш», «Сямёнаўна», «Карапетаў» і іншыя. Але ветэраны не збіраюцца на гэтым спыняцца, тлумачачы, што ў рэгіёне яшчэ хапае таго, што трэба зберагчы для нашчадкаў.

ДАРЭЧЫ: Кадрыля – гэта парны танец, які з'яўляўся спачатку салонным, але вельмі хутка распаўсюдзіўся ў народзе. З часам ён зведаў некаторыя змены ў манеры і рухах, аднак характэрныя для яго кампазіцыйныя асаблівасці засталіся. Танцавальныя фразы па чарзе выконваюцца рознымі парамі. Заканчваецца кадрылю агульнымі рухамі і малюнкам, што звязвае ўсіх удзельнікаў.

Пераклад з расейскай Vitvesti

КРЫМІНАЛ

РАБУЮЦЬ ЛЕЦІШЧЫ ПЕНСІЯНЕРАЎ

У Шумілінскім раёне двое непрацуючых мужчын абакралі лецішча пенсіянеркі. Невядомыя ўзламалі дзвярны замок дачнага доміка і вынеслі запчасткі для бензапілы.

7 снежня ў 18 гадзін у Шумілінскі РАУС звярнулася 60-ці гадовая пенсіянерка. Яна паведаміла, што ў перыяд з 27 па 28 кастрычніка неўсталяваныя зламыснікі, узламаўшы дзвярны замак, пракраліся ў яе дачны дом і здзейснілі крадзеж запчастак для бензапілы.

Нанесены ўрон ацэньваецца ў 100 рублёў. Супрацоўнікамі міліцыі папярэдне ўстаноўлена, што злачынства здзейснілі 44-гадовы і 52-гадовы непрацуючыя. Супраць мужчын узбуджана крымінальная справа па частцы 2 арт. 205 КК.

Сяржук Крупскі паводле uvd.vitebsk.gov

СУДОВАЯ СПРАВА

Справу кіроўцы, які здзейсніў наезд на жанчыну на пешаходным пераходзе ў Шумілінскім раёне, перадалі ў суд

ДТЗ адбылося 13 кастрычніка на нерэгулюемым пешаходным пераходзе насупраць будынку чыгуначнай станцыі «Ловша» у аграгарадку Никитиха Шумілінскага раёна.

Каля 20:40 кіроўца «Peugeot 406», 33-гадовы жыхар Віцебска, здзейсніў наезд на 48-гадовую жанчыну, калі яна пераходзіла дарогу па пераходзе. Пешаход атрымала цяжкія траўмы і была шпіталізаваная ў Шумілінскую цэнтральную раённую бальніцу, але праз два з паловай гадзіны, не гледзячы на ўсе высілкі лекараў, памерла.

У дачыненні да кіроўцы распачалі крымінальную справу па частцы 2 артыкула 317 КК – парушэнне правілаў дарожнага руху, якое пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека.

Пракуратура Віцебскай вобласці вывучыла справу і накіравала яго ў суд Шумілінскага раёна. Ужытая раней да Віцебляніну меру стрымання ў выглядзе падпіскі аб нявыездзе і належных паводзінах пакінулі без змены, паведамляе сайт генеральнай пракуратуры.

Алесь Прыбярэжны

ЭКАНОМІКА

10 ФАКТАЎ ПРА ШУМІЛІНСКІ РАЁН, ЯКІ ПЕРШЫМ КУПІЎ GEELY ATLAS

Штодня адбываюцца кудысьці выезды па тэрыторыі раёна, працягласць дарог у нас каля 900 кіламетраў, з іх палова – гэта дарогі грунтавыя, – распавёў кіраўнік справамі Шумілінскага райвыканкама ў праграме Навіны «24 гадзіны» на СТВ

Дарэчы, Шумілінскі раённы выканаўчы камітэт аб'яўляў тэндэр на куплю новага беларуска-кітайскага красовер да 55 000 рублёў. У той час як, цана аўто ў канфігурацыі "Flagship" на афіцыйным сайце завода складае 59 150 рублёў.

1. Адміністрацыйна-тэрытарыяльная структура раёна ўключае 8 сельскіх Саветаў, 252 сельскія населеныя пункты і два гарадскіх пасёлка: Шуміліна і Обаль. Аддаленасць райцэнтра ад Віцебска – 40 кіламетраў, ад Мінска – 242 кіламетраў.

2. Насельніцтва раёна за апошнія гады прыкметна скарачаецца. Так па дадзеных сайта Шумілінскага райвыканкама на тэрыторыі раёна ў 2006 годзе пражывала 22669 жыхароў. А на пачатак 2017 года 18063 чалавекі.

3. У раёне 12 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі і 13 дашкольнай адукацыі.

4. Па выніках лістапада 2017 года Шумілінскі рэгіён увайшоў у «Топ-10 раёнаў з самай нізкай сярэдняй зарплатай» па Беларусі, піша tut.by. Заробкі тут працягваюць падаць і выдаляюцца ад «заяўленай планкі» ў 500 $. Да прыкладу, у кастрычніку намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата Шумілінскага работнікаў склала 543,8 рубля, а ў лістападзе – 542 рубля.

5. Агульная сума даходаў мясцовага бюджэту на 2017 г. прагназавалася ў суме 27 922 493 рубля. З раённага бюджэту павінна было быць перададзена бюджэтам сельсаветаў датацыя ў суме 150 452 рубля. Ліміт доўгу Шумілінскага раённага выканаўчага камітэта на канец мінулага года павінен быў скласці за 2 600 000 рублёў.

6. Асноўныя прадпрыемствы прамысловай вытворчасці Шумілінскага раёна: ААТ «Обальскі керамічны завод», «Вежа» – вытворчасць пладовых палепшаных він, «Славянскі прадукт" – вытворчасць і продаж гарэлачнай прадукцыі, Шумілінскі філіял ААТ «Малако», «Віткопрадукт» – вырошчванне мяса куранят -бройлераў, падраздзяленне ПУ «Витебскторф» у гарадскім пасёлку Обаль, ТАА «Альянспластресурс" – вытворчасць пластмасавай тары.

7. У пачатку 2018 года з'явілася паведамленне аб тым, што Шумілінскага райпо абвешчана банкрутам. Крэдыторская запазычанасць таварыства складае амаль 4,4 мільёнаў рублёў, у тым ліку даўгі па аплаце працы работнікаў і асоб па грамадзянска-прававых дагаворах – 36 000 рублёў. Маёмасць даўжніка ацэньваецца прыкладна ў 4,9 мільёнаў рублёў. Па інфармацыі на канец 2017 года, у райпо працавала 59 чалавек, з якіх 17 работнікаў знаходзіліся ў сацыяльным водпуску па догляду за дзіцем.

8. ААТ «Обальскі керамічны завод» адчувае недахоп абаротных сродкаў, а з-за высокай энергетычнай складнікам у сабекошце выпускаемай прадукцыі не зняты пытанні па ліквідацыі запазычанасці за энерганосьбіты. Пра гэта паведамілі ў студзені гэтага года «Віцебскія весткі».

9. Новыя сацыяльныя аб'екты ў Шуміліна здаваліся апошні раз у жніўні 2016 года. Ва ўрачыстай абстаноўцы быў адкрыты фізкультурна-аздараўленчы комплекс і здадзены 40-кватэрны жылы дом на вуліцы Юбілейнай, паведамляла мясцовая газета «Герой працы».

10. У студзені гэтага года ў раёне сярод іншых былі наступныя вакансіі: кіроўцы ў унітарнае камунальнае прадпрыемства бытавога абслугоўвання насельніцтва з заробкам 270 рублёў, інспектара ў Шумілінскі раённы аддзел па надзвычайных сітуацыях з заробкам у 500 рублёў.

На заканчэнне адзначым, магчыма, паляпшэнне эканамічнай сітуацыі ў Шумілінскім рэгіёне "не за гарамі». У лістападзе 2017 года намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Ігар Брыло паведаміў аб тым, што ў рэгіёне плануецца развіваць мясную жывёлагадоўлю. Па словах чыноўніка, для развядзення быдла на мяса былі абраныя тыя раёны, у якіх па аб'ектыўных прычынах абцяжарана развіццё малочнай жывёлагадоўлі і сярэдні надой на карову менш пэўнага паказчыка, пісала belta.by.

Пераклад з расейскай vkurier.by

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАЛІТАЛОГІЯ

ЧАМУ НЕ АТРЫМЛІВАЕЦЦА СТВАРЫЦЬ «ПАРТЫЮ ЎЛАДЫ»

Прапрэзідэнцкая партыя — гэта інструмент мабілізацыі насельніцтва для рэалізацыі задач яе кіраўніцтва.

Галоўнымі характарыстыкамі сучаснага свету з'яўляюцца няпэўнасць, складанасць і разнастайнасць. Каб праілюстраваць гэту глабальную выснову, звернемся да абстрактнага прыкладу. І тут мне спатрэбіцца машына часу, з дапамогай якой я прапаную чытачам перамясціцца на 500 гадоў у мінулае.

Уявім на хвіліну сярэднестатыстычную маладую сям'ю (французскую, напрыклад, ці кітайскую, прынцыповага значэння не мае), у якой нарадзіўся першынец. З верагоднасцю больш за 90% гэта будзе сялянская сям'я. Здзіўляцца гэтаму не варта: у сярэднявеччы асноўным заняткам насельніцтва была сельская гаспадарка. Для асабліва дапытлівых адзначу, што, нават згодна з перапісам 1897 года, гарадское насельніцтва ў Расійскай імперыі складала 13,4% (у Беларусі — 14,5%).

А зараз — увага! — пытанне. Дакладней, два пытанні. Ці турбавала маладых бацькоў прафесійная будучыня першынца, і якую прафесію, на вашу думку, ён бы абраў?

Нягледзячы на тое, што ні аўтар «Азбукі паліталогіі», ні большасць яго чытачоў не з'яўляюцца спецыялістамі па гісторыі сярэднявечча, думаю, што пошук адказаў на гэтыя пытанні не выклікае ніякіх складанасцяў, бо праблемы выбару, тым больш выбару прафесійнага, для чалавека сярэднявечча не існавала.

Калі ён нарадзіўся ў сям'і селяніна, дык станавіўся селянінам, калі ў сям'і ганчара — ганчаром. Калі ж яму пашчасціла нарадзіцца ў сям'і, напрыклад, герцага Бекінгема, то першынец атрымаў бы ў спадчыну тытул і маёнткі, а астатнім нашчадкам па мужчынскай лініі была б наканаваная кар'ера вайскоўцаў, чыноўнікаў ці святароў.

А зараз вернемся ў сучаснасць. У кожнага чытача ёсць родныя ці знаёмыя дзеці малодшага школьнага ўзросту. Якая прафесійная будучыня іх чакае? Адказаць на гэта пытанне сёння не зможа ніхто, у тым ліку і бацькі дзяцей, колькі б намаганняў яны для гэтага ні прыкладалі. Працытую сам сябе: «галоўнымі характарыстыкамі сучаснага свету з'яўляюцца няпэўнасць, складанасць і разнастайнасць».

Таму праз 15 гадоў шмат хто з сённяшніх першакласнікаў будзе асвойваць прафесіі, якія яшчэ нават не існуюць.

Паводле рэцэпту Навуходаносара

Аднак пяройдзем да азбукавага аналізу. Тут мне спатрэбіцца закон неабходнай разнастайнасці Уільяма Эшбі: «Каб кіраванне сістэмай было магчымым, разнастайнасць кіруючых дзеянняў павінна быць не меншай за разнастайнасць абурэнняў на ўваходзе ў сістэму». Для замацавання думкі можна прывесці і фармулёўку Стафарда Біра: «Адэкватнае кіраванне можа быць забяспечана толькі ў тым выпадку, калі разнастайнасць сродкаў кіраўніка як мінімум не меншая, чым разнастайнасць кіраванай ім сітуацыі».

У гады маёй студэнцкай маладосці на занятках па марксісцка-ленінскай філасофіі мне даходліва патлумачылі, што законы прыроды аб'ектыўныя, г.зн. дзейнічаюць незалежна ад чалавечай свядомасці. Мы можам ведаць законы і дзейнічаць у адпаведнасці з імі, а можа не ведаць — і выбудоўваць свае паводзіны «ад жыцця». Законам ад гэтага не горача і не халадна, чаго не скажаш пра выніковую эфектыўнасць нашых намаганняў.

Хочам мы гэтага ці не, але чара нявызначанасці, ускладнення і разнастайнасці не абмінула і беларускае грамадства. Чым жа адказваюць на выклікі адзіны палітык (АП) і калектыў вертыкальшчыкаў, згуртаваны пад яго кіраўніцтвам? Гэта не таямніца: калі адкінуць прапагандысцкае бла-бла-бла, усё зводзіцца да СПРАШЧЭННЯ, і ў першую чаргу — да спрашчэння сродкаў кіравання!

За прыкладамі далёка хадзіць не трэба. 7 снежня АП разгледзеў кадравыя пытанні. Сярод прызначэнцаў — кіраўнікі адміністрацый раёнаў і старшыні райвыканкамаў — вертыкаль. Для тлумачэння мне спатрэбіцца цытата з Паслання–2017: «Дрэнная гэта ці добрая вертыкаль улады — кожнаму не дагодзіш. Але гэта тое, што трымае нашу краіну».

Згодна з ужо цытаваным вышэй Уільямам Эшбі, «узровень разнастайнасці элементаў, якія складаюць сістэму, вызначае ўзровень яе стабільнасці... Чым багацейшая складаная сістэма на разнастайнасць сваіх элементаў, тым яна стабільнейшая». Беларуская мадэль трымаецца на ўладнай вертыкалі. З гэтым не паспрачаешся. Але вертыкаль — нешта з часоў вавілонскага цара Навуходаносара (1127–1105 да н. э.). Прасцей і прыдумаць немагчыма!

Таму «адзіны палітык» і паўтарае як замову: «Стабільнасць, стабільнасць, стабільнасць, няма нічога больш важнага за стабільнасць». І ён мае рацыю. Ой як няпроста ў наш час падтрымліваць стабільнасць сістэмы, пазбаўленай гарызантальных сувязяў. Гэта як тэлевежа ў Калодзішчах, але толькі без расцяжак.

7 снежня былі прызначаныя і два рэктары ўніверсітэтаў. Ну што тут можна сказаць? Не дараслі яшчэ беларускія «таварышы навукоўцы, дацэнты з кандыдатамі» да права самастойна выбіраць сабе кіраўніка. Да выбараў кіраўніка дзяржавы дараслі, а да выбараў кіраўнікоў універсітэтаў — не.

А гэта ўжо выключна палітыка!

Яшчэ адзін прыклад намаганняў АП па спрашчэнні — чарговая няўдалая спроба РГА «Белая Русь» трансфармавацца ў партыю. Здавалася б, ніякіх аб'ектыўных перашкодаў для гэтага няма, і, паводле заявы старшыні РГА — не апошняга чалавека ва ўладнай іерархіі Аляксандр Радзькова, — масавасць аб'яднання дапамагае яго чальцам знаходзіцца ў глыбокім жывым кантакце з людзьмі, адчуваць змены і вастрыню сацыяльных праблем. Акрамя таго, інтэлектуальны патэнцыял аб'яднання таксама значны. Ён дазваляе весці працу па асэнсаванні тэндэнцый, якія адбываюцца ў краіне, і магчымых траекторый развіцця беларускага грамадства.

«Ну і файна», — скажа чытач. Аднак ёсць адно «але». Як растлумачыў яшчэ ў студзені 2012 года ў праграме «Карціна свету» на канале «РТР-Беларусь» акадэмік Анатоль Рубінаў, АП не хоча ператвараць РГА у партыю, бо ён баіцца наменклатурнай партыі.

Аўтары бестселера «Гвалт і сацыяльныя парадкі» нобелеўскі лаўрэат Дуглас Норт, Джон Уоліс і Бары Вайнгаст прапануюць новы погляд на праблему гвалту, згодна з якім большасць грамадстваў, якія належаць да «натуральных дзяржаваў» (НД), абмяжоўваюць гвалт пры дапамозе палітычнага маніпулявання эканомікай шляхам стварэння прывілеяваных груп інтарэсаў. З іншага боку, сучасныя грамадствы ствараюць парадак адкрытага доступу (ПАД) да эканамічных і палітычных арганізацый, стымулюючы палітычную і эканамічную канкурэнцыю.

Сваё прывілеяванае становішча эліты НД падтрымліваюць за кошт манапольнага права на стварэнне арганізацый, якія карыстаюцца падтрымкай дзяржавы. Даючы доступ да гэтых прывілеяў толькі чальцам пануючай кааліцыі, эліты ствараюць надзейныя стымулы супрацоўнічаць, а не змагацца адзін з адным. Так палітычная сістэма НД маніпулюе эканамічнай сістэмай для стварэння рэнты, якая затым забяспечвае палітычны парадак…

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

ЧАРГОВЫ ДЭКРЭТ

БЫЎ «ДАРМАЕДЗКІ» ПАДАТАК — СТАНУЦЬ «ДАРМАЕДЗКІЯ» ТАРЫФЫ

Мой знаёмы «дармаед» Віктар пра новы прэзыдэнцкі дэкрэт даведаўся з майго тэлефанаваньня. І вельмі ўзрадаваўся, што ад яго нарэшце адчэпяцца і ня будуць больш спаганяць «дармаедзкі» збор.

Віктар жыве ў вёсцы на Гарадзеншчыне. Калісьці працаваў мэханікам у калгасе, але калі заробак там зьнізіўся меней як да ста даляраў за месяц, кінуў гэтую безнадзейную справу і падаўся на расейскія будоўлі. Звычайна ён праводзіць у Маскве і Падмаскоўі некалькі месяцаў, будуе там разам з брыгадай такіх жа гастарбайтэраў багатым расейцам катэджы, робіць рамонты ў кватэрах — потым вяртаецца дамоў на адпачынак. І так — ужо другі дзясятак гадоў запар.

У Віктара сям'я, двое ўжо амаль дарослых дзяцей, невялікая хатняя гаспадарка. Жонка працуе настаўніцай. У раскошы сям'я не купаецца, але і не бядуе.

Крыху астуджаю радасьць Віктара згадкай пра тое, што ад «дармаедаў» улады ўсё ж не адчэпяцца: іх зьбіраюцца прымусіць аплочваць «датаваныя дзяржавай паслугі». Але Віктара гэта ня надта турбуе.

— А якія гэта паслугі яны за мяне аплочваюць? Хата ў мяне свая. Вада — з уласнага калодзежа. За дровы і торфабрыкет плачу без усялякіх ільготаў. У нас тут у вёсцы ніякай ЖКГ увогуле няма.

Нагадваю пра адукацыю, пра мэдыцыну. Тут Віктар задумваецца.

Адна дачка ў яго вучыцца на платным аддзяленьні ў Горадні, ва ўнівэрсытэце. Другая — заканчвае школу.

— Дык што, мяне цяпер за школу прымусяць плаціць? А тое, што жонка ў гэтай школе дваццаць гадоў працуе — не залічыцца? Ды і з Канстытуцыі ж, здаецца, права на бясплатную сярэднюю адукацыю не выкрэсьлівалі... А што да мэдыцыны. У нашай раённай паліклініцы бясплатна можна хіба толькі ў чарзе пасядзець. Нядаўна трэба было зуб лячыць — плаціў за ўсё напоўніцу...

Увогуле, ніякіх пэўных адказаў на сапраўды балючыя для беларускага грамадзтва праблемы беспрацоўя і галечы новы прэзыдэнцкі дэкрэт не дае.

Давайце ўважліва ўчытаемся ў тэкст. Хто цяпер падпадае пад дзеяньне дэкрэту, каго будуць лічыць дармаедам? Гэта «вызначыць урад у найбліжэйшы час».

А за якія канкрэтна паслугі давядзецца плаціць «дармаедам» па максымальных тарыфах? Такі пералік складуць чыноўнікі да 1 красавіка 2018 году. А хто будзе кантраляваць, весьці ўлік, вызначаць падвышаныя тарыфы і вызваляць ад іх? Правільна, усё тыя ж чыноўнікі, а дакладней — адмыслова створаныя пастаянныя камісіі, у якія ўвойдуць дэпутаты, адмыслоўцы службы занятасьці, ЖКГ, міліцыі і г.д.

Карацей кажучы, хто пэўна не застанецца бяз справы і бяз добрых заробкаў — дык гэта чыноўнікі. І ўвесь дэкрэт — ня столькі пра «дармаедаў», колькі пра пашырэньне чыноўніцкай улады над чалавекам.

А што да «дармаедаў», то ім патрэбныя зусім не чыноўніцкія камісіі і ня іхная бурная дзейнасьць у справе складаньня ўсё новых абмежавальных сьпісаў і правілаў. Калі заробку калгаснага мэханіка Віктару будзе хапаць на тое, каб утрымліваць сям'ю — можаце быць пэўныя, ні пра якую Расею ён і думаць ня будзе. Але дзеля гэтага, напэўна, давялося б адмысловым дэкрэтам абавязаць чыноўнікаў ствараць працоўныя месцы ў калгасе, а не «адмысловыя камісіі».

Валянцін Жданко
"Радыё Свабода"

БУДУЧАЯ КАМПАНІЯ

ЧЕМ КОЗЫРНЕТ ЛУКАШЕНКО В НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КОМПАНИИ?

«Стабильность» и «мирное небо» уже не катят, особого роста благосостояния не предвидится... Белорусские негосударственные СМИ принялись обсасывать тему досрочных выборов. Ее вольно или невольно разогревает председатель Центризбиркома Лидия Ермошина.

Фишка в том, что по календарю ЦИК следующие президентские и парламентские выборы практически совпадают во времени: для первых дедлайн — 30 августа, для вторых — 10 сентября 2020 года. В интервью телеканалу«Беларусь 1» Ермошина в очередной раз заявила, что эти кампании надо разводить во времени.

Причем на этот раз глава ЦИК высказалась с особой уверенностью и конкретикой: «Я думаю, в конце 2019 года надо проводить какую-то избирательную кампанию. Ноябрь 2019-го — идеальный период для этого».

А вдруг избиратель проснется?

А вот мотивация у Ермошиной — та же, что и звучала раньше. Причем достаточно откровенная: «...Две избирательные кампании очень здорово политизируют атмосферу, что не идет на пользу обществу, потому что может дестабилизировать политическую и общественную обстановку».

Вообще-то выборы на то и выборы, чтобы политизировать атмосферу, ставить ребром вопрос о власти. Но это где-нибудь на гнилом Западе.

Для белорусских же правящих кругов идеал — политически коматозное общество. Иначе обыватель, возбужденный агитацией, полемикой, может (тьфу-тьфу) прийти к выводу, что нынешняя верхушка режима засиделась в креслах. Так что лучше пусть ходят на участки без вредных мыслей, пусть, как сомнамбулы, механически (гражданский долг и все такое) вбрасывают бумажки в ящики, а дальше уж — не их ума дело.

Конечно, высказывания Ермошиной о желательных сроках выборов не стоит торопливо трактовать как ретрансляцию уже принятого на самом верху решения.

Проведет ли Лукашенко выборы со сдвигом по фазе?

Вспомним: в прошлом году глава ЦИК несколько раз анонсировала совещание у президента по изменению избирательного законодательства. Но никакого совещания мы так и не дождались.

Приэтомместныевыборы,назначенные на18февраля,разворачиваютсянетолько по старым законам, но и по старому скучному сценарию — со старательным отсевом «пятой колонны». Пока — на этапе формирования избирательных комиссий, но легко предвидеть, что и в Советы оппозицию пускать не разгонятся (ну разве что в гомеопатических дозах для блезира — показать прогресс гнилой Европе). При этом оппозиционеры и сами не блистают массовым участием: ресурсов и мотивации кот наплакал.

Однако в принципе Александр Лукашенко наверняка склонен разделять мысли главы ЦИК, что политизация народонаселения вредна для устоев. И потому какие-то из грядущих выборов с большой долей вероятности будут приближены…

Слоган — дело второе

Впрочем, ни к 2019, ни к 2020 году больших достижений в активе Лукашенко не предвидится. Международные эксперты прогнозируют на этот период скромный — в районе 2% — рост белорусской экономики.

Правительство пыжится, называет цифры повыше, но и для него предел мечтаний — выйти на «траекторию пятилетки». А ее параметры сами по себе более чем скромны. В 2020 году по отношению к 2015-му рост реальных располагаемых денежных доходов населениязапланированлишьвпределах 9,5-11,6%. На практике же экономика два года вообще была в рецессии, доходы проседали.

Иначе говоря, даже если не случится каких-то внешних шоков (перед которыми наша нереформированная, зависимая от России экономика очень уязвима), то к новым выборам средняя зарплата белорусов вряд ли сильно превысит пресловутую тысячу рублей, или те же 500 долларов в эквиваленте, что Лукашенко как великий подарок преподнес к выборам 2010 года.

В грядущей же кампании подавать как великое достижение то, что протоптались на месте целое десятилетие, — совсем уж не комильфо. Не поймет даже невзыскательный белорусский электорат.

Так станет ли бессменный президент искатьподвыборыкакой-тоновыйслоган, новую ключевую идею с учетом того, что замусоленный лозунг стабильности уже не катит (как и «мирное небо»: шок от украинских событий уже прошел), а резкого роста доходов не предвидится?

Действующему белорусскому руководителю, как и Владимиру Путину, который чувствует себя хозяином положения в стране, нет нужды «особо заморачиваться» предвыборным слоганом, полагает Карбалевич. По его словам, вполне могут быть взяты на вооружение все чаще слышимые в последнее время идеи развития, IT-страны…

Капремонт избирательной системы откладывается. Опять будет косметический

Он уверен, что по большому счету и парламентские, и президентские выборы пройдут по традиционному сценарию. Игра властей будет заключаться разве что в мелочах. Например — решат пропустить в Палату представителей не двух (как это было в 2016 году), а трех или четырех депутатов с репутацией инакомыслящих, считает аналитик.

Тем временем Ермошина в интервью БЕЛТА, опубликованном 15 января, вдруг довольно откровенно отметила, что при действующем законодательстве без больших денег либо без значительного административного ресурса собрать сто тысяч подписей для выдвижения на президентских выборах крайне сложно. Председатель ЦИК считает, что было бы неплохо снизить этот барьер, скажем до 70 тысяч.

Можно ли трактовать этот пассаж как намерение властей демократизировать выборы? Что ж, Западу эту вероятную новацию могут именно так и подать.

Однако скорее власти учитывают, что оппозиция стала слабее, беднее ресурсами, а общество — еще апатичнее (и политизировать его режим, как видим, не хочет). Но проводить выборы совсем без оппозиции было бы чересчур сурово даже для Беларуси.

Поэтому планку могут слегка снизить (70 тысяч тоже собрать непросто), при этом оставив в своих руках весь инструментарий, чтобы срезать неугодного претендента (выкопать много недействительных подписей за него и т.п.)…

Белорусские власти постараются, чтобы к очередным президентским выборам у нас подобной опасной фигуры как Навальный и близко не было. Все более усталому на вид, но явно отгоняющему мысли о пенсии официальному лидеру не нужны сюрпризы и нервотрепка.

Александр Класковский
“Белапан”

НАША ЎЛАДА

ПОЧЕМУ ОТ БЕЛОРУСОВ СКРЫВАЮТ СОСТОЯНИЕ ЗДОРОВЬЯ ЛУКАШЕНКО?

О здоровье главы государства белорусы могут судить только с его слов. В то время как другие главы государств через свои пресс-службы хвастаются отсутствием болезней, о состоянии здоровья Александра Лукашенко белорусы не знают ничего.

И Путин, и Трамп «абсолютно здоровы», а Лукашенко?

Президент США Дональд Трамп не имеет никаких отклонений в состоянии здоровья — таковы результаты проведенного обследования, заявил врач Белого дома Ронни Джексон.

На прошлой неделе 71-летний Трамп прошел трехчасовое всестороннее медицинское обследование — впервые после своего избрания на пост президента.

«У меня нет никаких опасений по поводу его когнитивных способностей или неврологических функций... Всё указывает на то, что президент здоров и будет оставаться таковым на протяжении всего своего срока», — цитирует врача Би-би-си. Ронни Джексон добавил, что во многом столь превосходные показатели объясняются тем, что Трамп никогда не курил и не употреблял алкоголь.

Вслед за данными о здоровье Трампа появилась информация, правда, не от врачей, о здоровье президента России Владимира Путин. “Могу вас заверить, что президент абсолютно здоров, может дать фору многим», — сказал пресс-секретарь Путина Дмитрий Песков журналистам, отвечая на вопрос, планируется ли по аналогии с докладом о состоянии здоровья президента США информировать о состоянии здоровья Путина.

Naviny.by задали такой же вопрос пресс-секретарю президента Беларуси Наталье Эйсмонт.

На вопрос, не планируется ли в Беларуси ввести практику информирования общественности о состоянии здоровья главы государства, Эйсмонт ответила: «Я не работаю в медучреждении. Я не медик и не провожу медосмотр. Пока я не могу дать ответ на этот вопрос, не могу сказать «да» и не могу сказать «нет».

Что ж, это означает, что и далее нам придется довольствоваться лишь словами самого президента и неизбежными в условиях информационного вакуума слухами…

Какие разговоры ходят вокруг здоровья президента?

Из-за закрытости информации о здоровье главы государства вокруг этой темы то и дело возникают слухи.

Так, 10 июля 2006 года многие СМИ получили электронное письмо якобы от анонимных сотрудников КГБ, в котором утверждалось, что «Лукашенко серьезно болен».

«Ни для кого уже не секрет, что после проведения президентских выборов Александр Лукашенко находился в критическом состоянии — у него случился инсульт», — среди прочего говорилось в письме.

Якобы именно по этой причине и переносилась инаугурация президента в 2006 году, а сам глава государства исчез с экранов телевизоров с 21 марта по 4 апреля.

В КГБ заявили, что это письмо — провокация, а в пресс-службе президента анонимную сенсацию назвали «уткой» и «ложью».

В том же 2006 году австрийское издание Der Standard со ссылкой на информированные круги сообщало, что Лукашенко лечился в Австрии в частной клинике Rudolfinerhaus. В клинике информацию не подтвердили.

Также ходили слухи, что Лукашенко выезжал на лечение в Швейцарию.

Известно, что в ноябре 2014 года Александру Лукашенко сделали операцию на коленном суставе. И это фактически единственный случай, когда о здоровье главы государства сообщили официально и достаточно подробно… Операцию делали в президентской больнице. Правда, в официальном сообщении не уточнялось, на какой ноге — правой или левой — проведена операция и какая она у Лукашенко по счету.

Почему мы имеем право знать?

Интерес к здоровью президента не является праздным, а напрямую касается государственных интересов. К тому же статья 11 закона «О президенте Республики Беларусь» гласит, что «президент может быть досрочно освобожден от должности при стойкой неспособности по состоянию здоровья осуществлять обязанности президента».

Интересоваться здоровьем человека, который стоит у руля вот уже более 20 лет, без которого не принимается ни одно важное для страны решение, не является вмешательством в личную жизнь, считает эксперт аналитического центра «Стратегия» Валерий Карбалевич.

Эксперт считает, что в отношении такой публичной персоны, как действующий президент, от которого зависит благополучие граждан целой страны, не может действовать понятие медицинской тайны. «От здоровья президента очень многое зависит в стране, поэтому народ должен быть информирован о состоянии здоровья главы государства», — заключил эксперт.

(скарочана)

Елена Спасюк
“Белапан”

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 30.01.2018 у 17.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.